

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

10.02.2025 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

БТА

✓ АОБР и министърът на образованието и науката Красимир Вълчев обсъдиха стартирането на неотложни реформи в образованието

Асоциацията на организациите на българските работодатели (АОБР) обсъди с министъра на образованието и науката Красимир Вълчев стартирането на неотложни реформи в образователната система, като основен фокус беше поставен върху потребностите на пазара на труда днес и утре и свързаните с това промени на план-приема, учебните планове и програми.

За АОБР образованието е национален приоритет и от неговото качество зависи качеството на живот в страната ни. Представителите на организациите на работодателите посочиха, че в последните години се наблюдават огромни дефицити в образователната система. За последните пет години броят на учениците, получаващи диплома за средно образование, е спаднал с 25%, а тези, които избират професионално образование – с над една трета. Над половината деветокласници са функционално неграмотни според последните международни оценки.

Според АОБР въпреки усилията за адаптиране на образователните програми към нуждите на бизнеса, системата остава недостатъчно гъвкава, а финансирането според принципа „парите следват ученика“ не стимулира качеството. Представителите на национално признатите работодателски организации подчертаха необходимостта от стратегическо преосмисляне на държавния план-прием както във висшите училища, така и в средното професионално образование.

„Развитието на света и икономиките в момента изисква децата ни да притежават широк кръг от комплексни умения. Затова за Министерство на образованието и науката най-важната и неотложна реформа е промяната на учебните планове и програми в средното образование. Те трябва да бъдат по-гъвкави и динамични. По отношение на висшето образование ще работим за допълнително насърчаване на висшите училища за увеличаване на изискванията за прием на студенти и приемане на повече млади хора в технически специалности. Ще предложа експертно и политическо обединение около тези и още няколко реформи и политики, които считам за основополагащи за българското образование“, заяви министър Вълчев.

АОБР категорично подкрепи министъра на образованието за намеренията му за актуализиране на учебните програми с акцент върху уменията, увеличаването на професионалните паралелки за сметка на езиковите в неезиковите гимназии, поэтапното въвеждане на задължителна матура по математика, разширяване на участието на МСП в дуална форма на обучение на учениците от професионалните гимназии, насърчаване на висшите училища да обявяват кандидатстване с математика, физика и химия, както и повишаване на изискванията за завършване на висше образование.

Всички участници се обединиха и около още няколко основни тези – обвързване на финансовите стимули с постигане на определени резултати, увеличаване на броя учебни дни в средното образование и активно участие на бизнеса в разработването на учебни програми и съдържание, за да се гарантира, че завършващите са подготвени за реалните изисквания на индустрията.

Сред другите теми, които бяха обсъдени, бяха нуждата от популяризиране на професионалното образование, бързото сформирание на Национален съвет по уменията, увеличаване на средствата в бюджета за ученически и студентски стажове, стипендиите за ключови специалности да бъдат два пъти по-високи от останалите, разширяване на възможностите за провеждане на стажове в реална работна среда след навършване на 14 г. и др.

✓ АОБР настоява за стратегическо преосмисляне на държавния план-прием във висшите училища и в средното професионално образование

Асоциацията на организациите на българските работодатели (АОБР) обсъди с министъра на образованието и науката Красимир Вълчев стартирането на неотложни реформи в образователната система, като основен фокус беше поставен върху потребностите на пазара на труда днес и утре и свързаните с това промени на план-приема, учебните планове и програми, съобщи от Асоциацията на индустриалния капитал в България, ротационен председател на АОБР.

За АОБР образованието е национален приоритет и от неговото качество зависи качеството на живот в страната ни. Представителите на организациите на работодателите посочиха, че в последните години се наблюдават огромни дефицити в образователната система. За последните пет години броят на учениците, получаващи диплома за средно образование, е спаднал с 25 на сто, а тези, които избират професионално образование - с над една трета. Над половината деветокласници са функционално неграмотни според последните международни оценки.

Според АОБР въпреки усилията за адаптиране на образователните програми към нуждите на бизнеса, системата остава недостатъчно гъвкава, а финансирането според принципа "парите следват ученика" не стимулира качеството. Представителите на национално признатите работодателски организации подчертаха необходимостта от стратегическо преосмисляне на държавния план-прием както във висшите училища, така и в средното професионално образование.

"Развитието на света и икономиките в момента изисква децата ни да притежават широк кръг от комплексни умения. Затова за Министерство на образованието и науката най-важната и неотложна реформа е промяната на учебните планове и програми в средното образование. Те трябва да бъдат по-гъвкави и динамични. По отношение на висшето образование ще работим за допълнително насърчаване на висшите училища за увеличаване на изискванията за прием на студенти и приемане на повече млади хора в технически специалности. Ще предложа експертно и политическо обединение около тези и още няколко реформи и политики, които считам за основополагащи за българското образование", заяви министър Вълчев, цитиран в прессъобщението.

АОБР категорично подкрепи министъра на образованието за намеренията му за актуализиране на учебните програми с акцент върху уменията, увеличаването на професионалните паралелки за сметка на езиковите в неезиковите гимназии, поэтапното въвеждане на задължителна матура по математика, разширяване на участието на малките и средните предприятия в дуална форма на обучение на учениците от професионалните гимназии, насърчаване на висшите училища да обявяват кандидатстване с математика, физика и химия, както и повишаване на изискванията за завършване на висше образование.

Всички участници се обединиха и около още няколко основни тези - обвързване на финансовите стимули с постигане на определени резултати, увеличаване на броя учебни дни в средното образование и активно участие на бизнеса в разработването на учебни програми и съдържание, за да се гарантира, че завършващите са подготвени за реалните изисквания на индустрията.

Сред другите теми, които бяха обсъдени, бяха нуждата от популяризиране на професионалното образование, бързото сформирание на Национален съвет по уменията, увеличаване на средствата в бюджета за ученически и студентски стажове, стипендиите за ключови специалности да бъдат два пъти по-високи от останалите, разширяване на възможностите за провеждане на стажове в реална работна среда след навършване на 14 г. и др.

В края на миналия месец АОБР представи приоритетите си за тази година. По темата "Образование и пазар на труда" сред водещите е [ориентирането на средното и висше образование към потребностите на пазара на труда](#), каза тогава Цветан Симеонов, председател на Българската търговско-промишлена палата.

Важни обществено-икономически и политически теми

БНТ

✓ **Парламентът с първи стъпки по избор на регулаторите**

Парламентът се очаква тази седмица да направи първи стъпки по избор на регулаторите с изтекли мандати, а те са над 20. Народното събрание трябва да попълни състава на Сметната палата, НОИ, ВСС, Комисиите за финансов надзор, за дискриминация, за енергийно и водно регулиране, за защита на конкуренцията.

Да избере един конституционен съдия и омбудсман.

Част от комисиите приеха процедурни правила. Опозицията от ПП-ДБ критикува начина, по който тези регулатори ще бъдат избирани.

✓ **Политически спорове около Бюджет 2025**

7 дни преди да бъде внесен бюджетът за 2025 година, управляващи и опозиция продължават да спорят за състоянието на държавната хазна. Очаква се кабинетът да предложи мерки за намаляване на разходите и увеличаване на приходите чрез борба със сивата икономика. ДБ дават заявка, че ще имат свои предложения между двете четения на бюджета. Сред тях: да се правят обществени поръчки от частните болници, държавните служители да започнат да си плащат осигуровките, да има разграничение в заплатите на полицаите и администрацията в МВР.

В Министерството на финансите се работи денонощно, за да бъдат намалени разходите - това увери Делян Добрев в предаването "Говори сега". Добрев влезе в задочен спор с Мартин Димитров от ДБ - има ли дупка от 18 милиарда в бюджета.

"Въпросните 18 милиарда се виждат много лесно, защото в бюджета, който внесе Людмила Петкова, разходите са 98 милиарда. А приходите като изключим ония екзотики с амнистията. Тази амнистия най-интересното е, че разчетите на МФ са, че ще доведе до 300 милиона ефект, повече приходи 300 милиона и някой в МФ, най-вероятно от политическото ръководство е наплюнчил молива и тия 300 милиона ги е написал 4 милиарда. Единствената цел е била да обезпечи 98 милиарда разходи - 46% от БВП с 3% дефицит. И ако махнем измислените приходи и се върнем на 36- 37% от БВП реални приходи, които носи данъчната система ще видите въпросната дупка от 18 милиарда", обясни Делян Добрев от ГЕРБ-СДС.

"Правителството само се вкара в страшен капан с тия 18 милиарда дупка в бюджета. Говориха затова, после говориха за дефицит януари, февруари и март и сега се докараха до положение, че не смеят да публикуват данните за януари 2025 г., защото говориха за дефицит от 400 милиона лева, а прогнозите показват излишък. Ние ще подкрепим нашите реформаторски политики на второ четене и сме предложили редица такива. Една такава е Планът за възстановяване и устойчивост. Знаете ли за миналата година кои приходи не са изпълнени в бюджета за 2024 г.? Едно единствено нещо - европейските фондове", заяви Мартин Димитров от ПП-ДБ.

Миналогодишният бюджет не е изпълнен - това заявя председателят на "Възраждане" Костадин Костадинов в "Денят започва с Георги Любенов".

"Имаме 4 милиарда и 68 милиона неразплатени задължения на държавата, както към държавния, така и към частния сектор за 2024 година, което означава, че дефицитът реално за миналата година не е 3%, а е 5%. Очевидно е, че има нагласа в момента, поне на този етап, тези 4 милиарда и 68 милиона лева от 2024 г. да бъдат прехвърлени като разход за 2025 година, с което документално бюджетът за 2024 г. ще бъде изпълнен. Самата Петкова се презастрахова като каза, че има още данни, които се очаква да пристигнат", заяви Костадинов.

До 14 февруари бюджетът трябва да бъде внесен в парламента.

БНР

✓ Бизнесът да използва електронната платформа за заявления за внос на работници за сезонна заетост

Бизнесът да използва електронната платформа за подаване на заявления за внос на работници за сезонна заетост. За това призовават от Агенцията по заетостта по повод наближаването на активния туристически сезон.

От началото на годината Агенцията е обработила над 150 заявления за краткосрочна заетост до 90 дни и е регистрирала заетостта над хиляда и 200 лица от трети държави, в това число подадени по електронен път.

От Агенцията по заетостта коментират, че за да се улесни обработката на исканията за внос на сезонни работници, бизнесът трябва внимателно да попълват данните, тъй като се откриват грешки, което води до откази или връщане на документи за корекция. Откази със сигурност получават тези фирми, които имат задължения към държавния бюджет.

Честа грешка е да се попълва длъжности, които не съответстват на тези в националния класификатор на професиите и длъжностите. Често пъти посоченият в трудовия договор срок на заетост на лицето пък е различен от срока, вписан от подаденото заявление.

Бъркат се и данните на чужденците - имена, дата на раждане, номер на паспорта, вписани в заявлението и в трудовите договори.

✓ Министерството на финансите емитира нов държавен дълг за 100 млн. лева

Министерството на финансите ще предложи още 100 милиона лева дългови книжа, става ясно от обявата за аукциона на сайта на БНБ.

Книжата са тригодишни и с фиксирана лихва от 2,75 на сто.

Досега от началото на годината е поет общо дълг от 600 млн. лева в два аукционна за 3 и 7-годишни държавни ценни книжа.

Мениджър

✓ Какво може да се очаква от международните фондови пазари през 2025 г.?

Изминалата 2024 година беше бурна за международните пазари. Тя беше белязана от геополитическа нестабилност на фона на войните в Украйна и Израел, победата на президентските избори в САЩ на Доналд Тръмп, управлението на аржентинския президент Хавиер Милей, както и промените в паричната политика на редица централни банки.

Цялата тази нестабилност се отрази на пазарите, но не толкова съществено, колкото пазарните анализатори очакваха.

"По-голяма част от прогнозите на анализаторите за 2024 г. и всяка прогноза за ситуацията през 2025 г., направена преди да настъпи 31 декември, вероятно ще бъдат по-скоро плод на случайност, отколкото на нещо, което е гарантирано", предупреждават Саул Мартин и Юрена Алмейда, представители на Канарските острови в Испанската асоциация на финансовите съветници (EFPA).

Геополитиката ще създава риск за финансовите пазари и през 2025 г., посочва Антонио Мансано от инвестиционната компания "Санталусия" (Santalucía).

"Налагането на допълнителни ограничения върху световната търговия чрез мита или забрани за износ би отслабило отношенията между основните икономически региони. Европа ще бъде най-слабото звено, ако се стигне до подобна ескалация и рискът от рецесия на Стария континент ще нарасне", отбелязва Мансано.

Евентуална ескалация на конфликтите в Украйна и в Близкия изток може да се окаже пречка за развитието на фондовите пазари и на икономиката като цяло, посочва изданието "Бизнес инсайдер".

Инфлацията ще продължи да е най-коментираната тема, както и паричната политика на централните банки, особено ако Управлението за федерален резерв (УФР) на САЩ и Европейската централна банка (ЕЦБ) "тръгнат по различни пътища".

Това са ключовите фактори, които ще определят развитието на фондовите борси през 2025 г., посочват експерти, анкетирани от "Бизнес инсайдер".

Инфлацията е много близо до целта на ЕЦБ от 2 на сто, но въпреки това еврозоната приключи последния месец на 2024 г. с инфлация от 2,4 на сто. Това е най-високото ѝ ниво от юли 2024 г., а предварителните данни за януари сочат, че тя ще се ускори до 2,5 на сто.

"Могат да се стигне до неочаквани инфлационни пикове заради геополитически фактори, като увеличение на цените на суровия петрол и на енергийните продукти. Това би могло да охлади очакванията на пазарите относно темпа на намаляване на лихвените проценти", посочва Луис Мерино от инвестиционната компания "Санталусия".

Икономиките на европейските страни демонстрират по-слаб растеж, заради което се очаква и забавяне на ускоряването на инфлацията при тях, посочва експертът.

От своя страна САЩ се радват на по-стабилен пазар на труда, съчетан с очакван икономически ръст от около 2 на сто.

Ако темпът на намаляване на основните лихвени проценти от страна на централните банки се забави, то инвеститорите трябва да са подготвени за потенциални пазарни сътресения, предупреждава в доклад "Алианс глоубъл инвестърс" (Allianz Global Investors).

За момента ЕЦБ поддържа темпа на понижаване на водещите си лихвени проценти. На първото си заседание за тази година финансовата институция намали водещите си лихви с 25 базисни пункта до 2,75 на сто.

В САЩ УФР обаче направи пауза. Експерти от "Санталусия" отбелязват, че това може да е насоката, която ще следва финансовата институция, оглавявана от Джером Пауъл.

През 2025 г. цикълът на намаляване на лихвените проценти, започнал през 2024 г., ще продължи, отбелязват анализатори.

Луис Мерино от "Санталусия" посочва, че се очаква ЕЦБ да бъде по-постоянна при понижението на лихвените проценти на фона на отслабването на икономическия растеж на Германия и Франция, които оказват въздействие върху икономиката на цялата еврозона.

"В САЩ се очакват по-голям брой паузи при понижаването на лихвите, но във всички случаи това са добри новини за пазара на дългови инструменти", отбелязва Мерино.

"Ако централните банки успеят да контролират инфлацията, без да жертват икономическия растеж, можем да очакваме среда с по-ниски лихвени проценти. Това би било от полза както за инвестициите в сферата на активите с фиксиран доход, така и за секторите, които са чувствителни към нивата на лихвените проценти. Сред тях са пазара на недвижими имоти и технологичния сектор", посочва финансовият съветник Елизабет Уейкфийлд.

Изборът на Доналд Тръмп за президент на САЩ значително увеличи риска от възникването на несигурност по света, отбелязват пазарни анализатори.

"Тази нова политическа ера вероятно ще донесе несигурност. Непредсказуемостта на Тръмп може да увеличи нестабилността при всички класове инвестиционни активи. Ключови назначения в неговата администрация сочат, че тя ще заеме по-твърда позиция спрямо Китай. Това предполага, че митническата му политика през втория мандат може да се окаже предизвикателство. Възможно е тя да стане още по-агресивна, което да "изиска" по-мощен отговор от страна на китайските власти", отбелязва Михаел Лок, директор в отдела за управление на активи в частна швейцарска банка.

Луис Мерино от инвестиционната компания "Санталусия" посочва, че търговската политика на администрация на Тръмп създава несигурност в редица региони.

"Той (Тръмп - бел. ред.) предизвиква несигурност в различни региони по отношение на митническите политики и търговските споразумения, но също така и неяснота около възможното геополитическо препозициониране на Запада по отношение на войните в Украйна и Газа", твърди експертът.

Израел и ислямистката групировка "Хамас" постигнаха споразумение за прекратяване на огъня на 15 януари. То предвижда размяна на заложници и затворници.

Що се отнася до войната в Украйна, Евросъюзът все още не може да осигури провеждането на преговори с администрацията на Тръмп относно конфликта. Украинският президент Володимир Зеленски разчита Тръмп да заеме "по-твърда позиция", която да доведе до победа на Украйна през 2025 г., посочват източници на испанския вестник "Паис".

Глобалният икономически пейзаж през 2025 г. ще остане фрагментиран. Експертите от Испанската асоциация на финансовите съветници се фокусират върху политическите кризи в страни от еврозоната като Германия и Франция, както и върху напрежението в Близкия изток.

"Политическите кризи биха могли да забавят икономическия растеж да отслабят доверието на инвеститорите в региона на Близкия изток, докато събития като падането от власт на Башар ал Асад в Сирия биха могли да засегнат световния енергиен пазар", уточняват експертите.

Професор Андрес Арена, който е ръководител на катедрата за проучвания към факултета по бизнес и технологии на университета "Алфонсо Х" в Мадрид, посочва, че Европа също може да бъде изправена пред икономическа ситуация, която ще бъде повлияна от структурни предизвикателства и дълбоки трансформации. При тази ситуация може да бъде поставен

акцент върху инвестициите, които са съобразени с целите за устойчиво развитие (SDG) и с принципите на екологичното, социално и корпоративно управление (ESG).

"Преходът към устойчивост и развитието на нови технологии е критичен момент за Европа през 2025 година. Традиционните сектори, като енергетиката и минното дело, може да се сблъскат със значителни сътресения", предупреждава експертът.

Ако политиката, провеждана от президента Милей, успее да стабилизира икономиката на Аржентина и да привлече чуждестранни инвестиции, то страната може да се превърне в пример за нововъзникващите икономики, посочват политически наблюдатели.

Междувременно Югоизточна Азия продължава да се утвърждава като привлекателен регион за инвеститорите.

"Икономики като Виетнам, Индонезия и Филипините продължават да растат благодарение на интеграцията си в глобалните производствени вериги и благодарение на инвестициите си в технологии. Те демонстрират по-голяма устойчивост в условията на глобална несигурност", отбелязват анализатори.

Индия е в добра позиция да запази икономическия си ръст, докато ситуацията в Китай остава непредвидима, посочва банковият експерт Михаел Лок.

"Икономиката на Китай все още изпитва негативните ефекти от кризата на своя пазар на недвижими имоти, което ще ограничи икономическия растеж на страната до под 5 на сто. Европа ще продължи да изпитва слаб икономически растеж, от под 1 на сто", посочва анализаторът Мерино.

"Перспективите пред развитието на фондовите пазари през 2025 г. ни приканват да бъдем бдителни и много предпазливи при инвестиционните си решения", предупреждават представителите на Канарските острови в Испанската асоциация на финансовите съветници (EFPA), предаде БТА.

Те отбелязват, че пазарите в САЩ ще бъдат ориентир за инвеститорите и през 2025 година.

Игнаси Валадесау, инвестиционен директор във финансовата институция "Милнвестър" (MyInvestor), е съгласен с тази оценка. Той прогнозира леко забавяне на икономическия растеж в САЩ и незначително ускорение в Европа.

"Перспективите пред развитието на световната икономика през 2025 г. са оптимистични. Това се очаква на фона на положителен глобален икономически ръст, високи корпоративни печалби, продължаване на политиките за фискални стимули и постепенно намаляване на лихвените проценти. Общият икономически растеж ще бъде съпоставим с този през 2024 г. и въпреки лекото забавяне, което се очаква в САЩ, американската икономика ще продължи да е водеща", посочва анализаторът.

✓ Балтийските републики синхронизираха електропреносните си мрежи с тази на ЕС

Естония, Латвия и Литва заявиха, че успешно са синхронизирали своите електрически системи с европейската континентална електропреносна мрежа, един ден след прекъсването на десетилетни енергийни връзки с Русия и Беларус, предаде Ройтерс.

Председателят на Европейската комисия Урсула фон дер Лайен приветства хода, планиран години наред, като отбелязващ нова ера на свобода за региона, в реч на церемония във Вилнюс заедно с лидерите на трите страни.

Тези вериги от електропроводи, свързващи ви с враждебни съседи, ще останат в миналото", каза фон дер Лайен. Обсъждано в продължение на много години, сложното превключване от мрежата на техния бивш съветски имперски господар набра скорост след анексирането на Крим от Москва през 2014 г. и нахлуването ѝ в Украйна през 2022 г. Той е предназначен да интегрира по-тясно трите балтийски нации с Европейския съюз и да повиши енергийната сигурност на региона.

След прекъсване на връзката в събота от мрежата IPS/UPS, създадена от Съветския съюз през 50-те години на миналия век и сега управлявана от Русия, балтийските нации прекъснаха трансгранични високоволтови преносни линии в източна Латвия, на около 100 метра от руската граница, раздавайки парчета нарязана жица на ентузиазирани минувачи за спомен. Регионът на Балтийско море е в състояние на повишена тревога след прекъсвания на електропроводи, телекомуникации и газопроводи между Балтийските страни и Швеция или Финландия. Смята се, че всички са причинени от кораби, влачещи котви по морското дъно след нахлуването на Русия в Украйна. Полша и балтийските страни разположиха военноморски сили, елитни полицейски части и хеликоптери, за да наблюдават района, след като подводна електропроводна връзка от Финландия до Естония беше повредена през декември, докато литовските военни започнаха учения за защита на сухопътната връзка с Полша. Анализаторите казват, че всяко по-нататъшно увреждане на връзките може да тласне цените

на електроенергията в балтийските страни до нива, невиджани след нахлуването в Украйна, когато цените на енергията скочиха.

[Business.dir.bg](https://business.dir.bg)

✓ Рекордни резултати за европейските банки през 2024 година

"Интеза Санпаоло" (Intesa Sanpaolo) в Италия, "Банко Сантандер" (Banco Santander) в Испания, "Бе Ен Пе Париба" (BNP Paribas) във Франция - тези европейски банкови гиганти никога не са постигали толкова големи печалби, колкото през миналата година. Това е знак за отличното състояние в момента на банковия сектор в Европа, пише Франс прес, цитирана от БТА.

"Планетите оказват благоприятно влияние върху банковата индустрия", коментира пред агенцията Давид Бенаму, главен инвестиционен директор в консултантската компания "Аксиом" (Axiom).

Според него по-високите комисионни, по-големият марж по заемите и клиентите, за които има по-малък риск да не могат да погасяват задълженията си, са активите, облагодетелствали банките през 2024 г.

Някои от кредиторите са се възползвали от силната търговска динамика, а други от еуфорията на определени пазари около избирането на Доналд Тръмп за президент на САЩ в края на миналата година, посочва Бенаму.

"Банко Сантандер", която има силно присъствие в Европа и Латинска Америка, показва толкова добро финансово състояние, че буди завист у конкурентите. Банката обяви тази седмица рекордна печалба от 12,57 милиарда евро за миналата година, което е ръст от 14 на сто на годишна база.

"Бе Ен Пе Париба" следва плътно испанския си конкурент с нетна печалба от 11,7 милиарда евро (ръст от 4 на сто на годишна основа), а "Интеза Санпаоло" отбеляза растеж от 12 на сто до 8,7 милиарда евро.

Трите банки не са единствените, регистрирали рекордни печалби миналата година. Втората най-голяма банка в Испания - Бе Бе Ве А (BBVA) за първи път премина символичния праг от 10 милиарда евро, а втората най-голяма германска банка "Комерцбанк" (Commerzbank) също постигна рекорд - 2,68 милиарда евро.

Европейските банки "ще продължат да се възползват от благоприятните кредитни условия през 2025 г., за да консолидират своите финансови и търговски позиции и повишат амбициите си", подчертаха в края на януари анализаторите на "Ес енд Пи" (S&P).

Тези исторически печалби наистина приканват банковите играчи да прибягват към придобивания. Италианската банка "УниКредит" (Unicredit), чиито финансови резултати ще бъдат публикувани на 11 февруари, например, се опитва да погълне местния си конкурент си от "Банко - Банко пополаре ди Милано" (Banco BPM), но също така и германската "Комерцбанк".

"Бе Ен Пе Париба" пък се е насочила към бизнеса с управление на активи на застрахователя "Акса" (Аха).

"Ако 2024-а беше година на изключителни резултати, то 2025 г. обещава да бъде истински тест за сектора", предупреждава Матийо Гослен от консултантската фирма "Бартъл" (Bartle).

Завръщането на Доналд Тръмп в Белия дом се смяташе първоначално за благоприятно за дейностите на кредитните институции, но понастоящем мениджърските екипи на големите европейски банки трудно могат да измерят последиците. Повдига се и въпроса за конкурентоспособността на европейските банки в сравнение с американските, които не са обект на същите правила, особено по отношение на "пазарните дейности, големите клиенти, заемите и финансирането на проекти", предупреждава Марк Кампи, партньор във фирмата "Скуеър мениджмънт" (Square Management).

"Имам усещането, че европейските политици са решили да затворят главата "финансова стабилност" и ще проявят по-голям прагматизъм, заяви Давид Бенаму.

Междувременно банките отделят значителна част от печалбите си за своите акционери, увеличават размера на дивидентите и стартират програми за обратно изкупуване на акции (които механично увеличават цената им): малко над 1 милиард евро за "Бе Ен Пе Париба", 2 милиарда евро за "Интеза" и дори 10 милиарда евро до 2026 г. за "Банко Сантандер". Те отделят също и средства за данъците, с които ги облагат отделните страни.

По този начин "Банко Сантандер" задели 335 милиона евро в началото на миналата година за извънредния данък върху големите банкови корпорации, въведен от правителството на Педро Санчес.

"Бе Ен Пе Париба" ще трябва да плати "няколко десетки милиона евро допълнителна такса", както е предвидено в проекта за държавен бюджет за 2025 г., каза в понеделник заместник-главният изпълнителен директор Тиери Лаборд.

✓ МОСВ сключва договори за 800 млн. лева с ВиК оператори за ремонт на мрежите в 7 града

МОСВ ще сключи договори на 10 февруари със седем ВиК оператора за около 800 млн. лева за ремонт на водопреносните мрежи. Това заяви пред [БНР](#) министърът на околната среда и водите Манол Генев, като уточни, че става дума за ВиК операторите в София, Габрово, Плевен, Велико Търново, Хасково, Търговище и Добрич.

"Разпределението на средствата е 50% за водопроводни мрежи и 50% за отвеждане и пречистване на водите", обясни Генев и събщи, че язовирите, които осигуряват воден ресурс за питейни нужди, в момента са над 60% запълнени, а пернишкият язовир "Студена" е над 90%.

"Проблемът не е във водата, която се доставя, а основен проблем са загубите по водопреносната мрежа. Проблемът е в операторите и в липсата на инвестиция. Състоянието на водните басейни в България не е най-доброто като обем и количество водни ресурси", посочи министърът на екологията.

"Всеки ден следим 52-та язовира, които са определени като значими. В момента няма населено място в страната, което да получава водните си ресурси за питейни нужди от язовир, което да е на режим. Усилията ни са насочени към това водният ресурс от тези 52 язовира да бъде разпределен изключително балансирано - приоритет са питейно-битовото водоснабдяване, напояване и енергийни нужди", добави Генев.

Ще възложи да се направи преглед на измервателните станции за чистотата на въздуха, заяви още Генев и уточни:

"Да се види къде могат да бъдат поставени допълнително. Това, че са преместени станциите, е отговорност на МОСВ и ние ще преразгледаме този въпрос".

Той събщи, че ще бъдат подменени 20 от измервателните станции и ще бъдат добавени още 40 мобилни станции за цялата страна:

"Екипът ми е амбициран, за да може, въвеждайки тази европейска директива до края на 2026 г., да осигурим по-качествен атмосферен въздух на населението на цяла България", обясни Генев.

Министърът на околната среда призова Община Пловдив "да вземе сериозни мерки по отношение на идентифициране на замърсителите на въздуха и да намери начин за решаване на този проблем".

"Ще назначим проверка. Ние ще глобим кмета, но въздухът не можем да го изчистим със санкции. Защото санкциите не са малки - от 3000 до 10 000 лева са за кмета на общината, защото той и общинската администрация са отговорни за нещата, свързани с околната среда", отбеляза министърът.

Манол Генев заяви и че БСП-ОЛ е за балансиран бюджет и ще настояват за внимателна политика на правителството в разходната част.

"Да бъдем внимателни към готовността за приемането на еврото. БСП не отрича, че България ще влезе в еврозоната, имаме и партийни документи за това, които са приети", каза министърът.

3e-news.net

✓ Министър Станков: Трансформацията на енергийния отрасъл трябва да се случи при запазване на конкурентоспособността на бизнеса

„При трансформацията на енергийния отрасъл ключово е да бъде запазена конкурентоспособността на бизнеса. При изпълнение на европейските цели за декарбонизация на първо място трябва да отчитаме конкретните особености на всяка отделна държава.“ Това каза министърът на енергетиката Жечо Станков на среща с посланика на Италия в България Н.Пр. Джузепина Дзара. Двамата обсъдиха задълбочаване на сътрудничеството между двете страни в областите от взаимен интерес, сред които ядрената енергетика, хидроенергетиката, зелената трансформация на отрасъла, развитието на електроенергийната и газовата свързаност, енергийната ефективност и други области.

Припомняме, че през м. ноември миналата година между България и Италия бе подписан Меморандум за сътрудничество, според който държавите ще подкрепят усилията на енергийните институции и компании за насърчаване на взаимните връзки в областта на ядрената, възобновяемата енергия и водорода. Предстои създаването на съвместна работна група, която да развие конкретните форми на взаимни връзки, включително чрез насърчаването и трансфера на ноу-хау, свързано с използването на ВЕИ, възобновяем водород, подобряването на енергийната ефективност, ефективното съхранение на енергия, въвеждането на интелигентни мрежи в отрасъла и други. Като една от първите стъпки за това предстои през следващите седмици да бъде организирана среща с Конфиндустрия България – сдружение на италиански компании, които развиват дейност у нас, със значима експертиза в енергийния сектор.

✓ BNEF: Глобалните разходи за възобновяеми енергийни източници ще продължат да намаляват с между 2 до 11 % и през 2025 г.,

Разходите за чисти енергийни технологии като вятърни, слънчеви и батерийни технологии се очаква да спаднат допълнително между 2 до 11% през 2025 г., подобрявайки рекорда от миналата година. Това прогнозира в последния си доклад компанията за изследвания BloombergNEF (BNEF).

В световен мащаб новите вятърни и слънчеви ферми вече подбиват производствените разходи на новите въглищни и газови централи на почти всеки пазар. Междувременно свръх мощностите за производството на чисти технологии в Китай доведе до нарастващ протекционизъм под формата на тарифи за внос от страна на отделните държави, така че да бъде избегнат евтиния внос, който се отразява негативно на собствените им енергийни пазари. Търговските бариери биха могли временно да спрат спада на разходите, но BNEF все още очаква изравнената цена на електроенергия за чисти технологии да падне значително – между 22 до 49% до 2035 г., посочват експертите.

Докладът на BNEF за изравнени разходи за електроенергия (LCOE) показва, че глобалната референтна цена за проектите за съхранение на батерии е спаднала с една трета през 2024 г. до 104 долара за MWh, тъй като пренасищането на доставките поради по-бавните продажби на електрически превозни средства е довела до по-ниски цени на пакетите за батерии.

Междувременно цената на типична слънчева ферма с фиксирана ос спадна с 21% в световен мащаб миналата година. Модулите бяха продавани на или под себестойността на производството, без признаци за спад на свръх мощности във веригата за доставки на слънчева енергия през 2025 г. Батериите ще преминат границата от 100 долара/MWh през 2025 г., докато глобалните показатели за вятърно и слънчево производство също се очаква да паднат съответно с 4% и 2%, прогнозира доклада.

„Новите слънчеви централи, дори без субсидии, са близо до цените от новите газови централи в САЩ. Това е удивително, тъй като цените на газа в САЩ са само една четвърт от преобладаващите цени на газа в Европа и Азия и наистина вдига левтата за възможното дори при настоящия пазар, казва водещият автор на доклада Amar Vasdev.

„Това отваря вероятността слънчевата енергия да стане още по-привлекателна през следващите години, особено ако САЩ започнат да изнасят втечен природен газ и изложат защитения си газов пазар на глобалната ценова конкуренция.“

Наличието на огромни производствени мощности за чисти технологии в Китай беше ключов двигател зад спада на разходите миналата година и има голямо влияние върху икономиката на проектите в страна, но и в чужбина. Средно в страната може да се произведе MWh електроенергия от основните технологии за производство на енергия с 11-64% поевтино от другите пазари, посочват от BNEF.

Например енергията, произведена от вятърни турбини на сушата, струва около 24% по-малко в сравнение с глобалния стандарт от 38 долара/MWh. Докато цените на вятърните турбини в Китай падат, на други места от 2020 г. те са нараснали. Индексът на BNEF за цените на турбините показва, че разходите за компоненти през 2025 г. ще падат, но производителите поддържат цените високи, тъй като искат да подобрят маржовете.

Въпреки че технологиите за чиста енергия се подобриха значително през последните няколко десетилетия, все още има място за по-нататъшна технологична и икономическа ефективност. Поглеждайки към 2035 г., глобалният бенчмарк на BNEF за LCOE спада с 26% за вятърна енергия на сушата, 22% за вятърна енергия в морето, 31% за PV с фиксирана ос и почти 50% за съхранението на енергия с батерии.

„Китай изнася зелени енергийни технологии толкова евтино, че останалият свят мисли за издигането на бариери, за да защити собствените си индустрии, казва, ръководителят по икономика на енергетиката в BNEF Matthias Kimmel. „Общата тенденция за намаляване на разходите обаче е толкова силна, че никой, дори президентът Тръмп, няма да може да я спре“, допълва той.

Вече шестнадесета година, бенчмаркът за LCOE на BNEF се грижи за индустриалния стандарт за разходите за производство на електроенергия, който обхваща 29 технологии в над 50 страни.

Междувременно, според новата прогноза на BloombergNEF през тази година в света се очаква ръстът на слънчевите мощности да достигне 670 GW (DC). Според изчисленията на BNEF, през 2024 г. въведените в експлоатация слънчеви мощности са били от порядъка на 599 GW, което отговаря на прогнозата на компанията, публикувана през август. Над половината от тях или 335 GW се падат на Китай.

✓ Тази година ЕЦБ ще претърпи най-големите кадрови промени от 2019 г. насам

Европейската централна банка навлиза в нов етап на непредвидимост, след като мандатът на седем от 26-те ѝ членове, които определят лихвените проценти, изтича през декември, с което ще отбележи най-голямото кадрово разместване от 2019 г. насам.

Сред тях е най-дългогодишният член на експертния съвет Клаас Кнот от Нидерландия, както и няколко бивши финансови министри - ветерани от европейската дългова криза, чийто експертен опит вероятно ще липсва, след като бюджетите отново са подложени на натиск, а водената от САЩ търговска война се разраства.

ECB Governors Whose Terms End in 2025			
Name	Country	Term Ending	Chance of Renewal
Bostjan Vasle	Slovenia	January	Term expired, not among frontrunners
Peter Kazimir	Slovakia	June	Government yet to decide
Klaas Knot	Netherlands	June	Leaving as term limit reached
Olli Rehn	Finland	July	Facing no serious opposition yet
Mario Centeno	Portugal	July	Government yet to decide
Robert Holzmann	Austria	August	Replacement chosen
Edward Scicluna	Malta	December	Unknown

Source: Bloomberg Bloomberg

Управителите на ЕЦБ, чийто мандат изтича през 2025 г.

След най-голямото покачване на инфлацията в историята на еврозоната някои от тези, които успяват да получат нов мандат, са изправени пред тежки изпитания. Латвийският министър на финансите Мартинс Казакс, който беше одобрен в четвъртък за нови пет години, изпадна в неяснота след изтичането на неговия първи мандат през декември, а политиките в балтийската страна се опитваха, но не успяха, да го заменят.

Макар че радикална промяна на курса във Франкфурт е малко вероятна, резултатът е, че за наблюдателите на ЕЦБ задачата ще бъде по-трудна и балансът между ястреби и гълъби вероятно ще се промени. Този момент е далеч от идеален, тъй като очакваните мита от страна на президента Доналд Тръмп върху 20 държави членки на търговския блок заплашват да погубят и без това оскъдните очаквания за икономически растеж.

„Тези промени идват във възможно най-неподходящия момент, защото ЕЦБ ще бъде изправена пред трудни решения тази година - икономическите перспективи се влошават и могат да се влошат още повече с очакваните политики на Тръмп, а в същото време инфлацията продължава да бъде твърде висока“, заяви Карстен Бржески, ръководител на отдела за макроизследвания в ING. „ЕЦБ със седем новобранци може да бъде по-склонна да прави грешки“.

Последната порция данни от държавите от еврозоната обобщава предизвикателството пред ЕЦБ: Брутният вътрешен продукт изненадващо не се е увеличил в края на 2024 г., докато инфлацията подведе анализаторите, като се повиши през януари.

Официалните лица остават уверени, че през следващите месеци потребителските цени ще спаднат до целевата стойност от 2%, и планират да продължат с разхлабването на паричната политика, което вече доведе до намаляване на депозитната лихва от 4% в средата на 2024 г. на 2,75%. Но не е ясно докъде ще стигнат, а новите лица могат да затруднят определянето на пътя и целта.

„Когато към Управителния съвет се присъединят нови членове, не е ясно веднага какво защитават и в началото често не са склонни да дават сигнали“, каза Яри Стен, главен икономист за Европа в Goldman Sachs. „По-малко насоки затрудняват точното прогнозиране.“

Пример за това е испанският министър Хосе Луис Ескрива. След като пое поста си през септември, той известно време се въздържа от публични изявления въпреки огромните си познания в областта на паричната политика като икономист както в централната банка на страната си, така и в ЕЦБ.

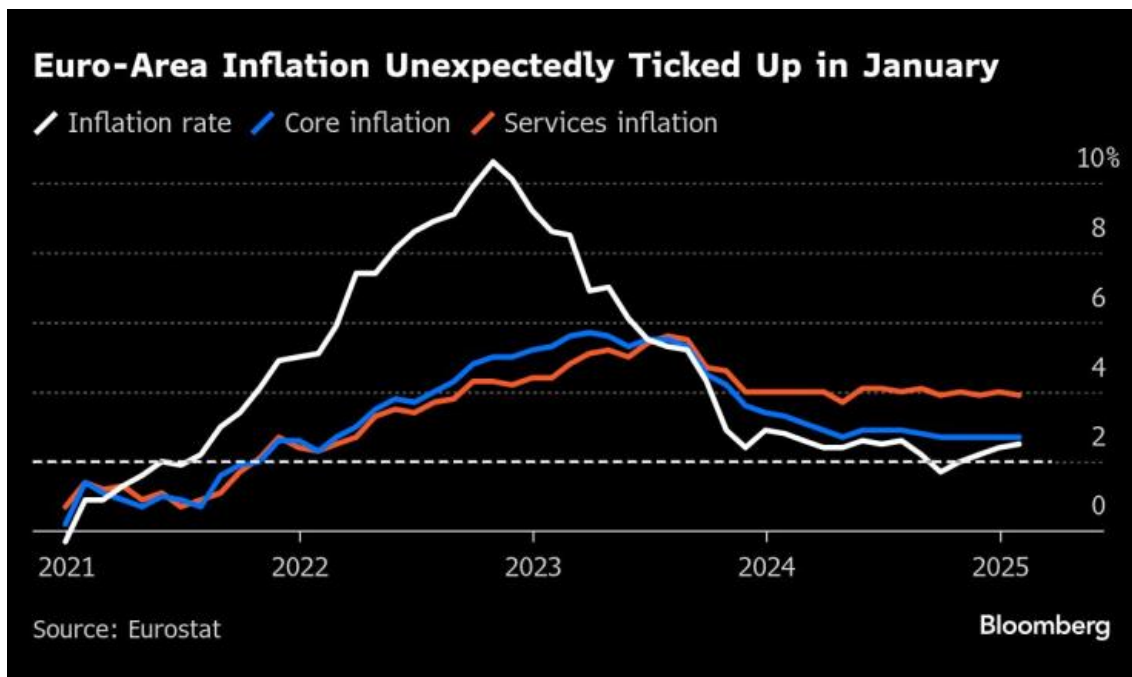
Според мнозина анализатори настоящата траектория на намаляване на разходите по заемите е ясна и въпреки смяната на кадри приемствеността в ЕЦБ е гарантирана, още повече че нито една от кадровите промени няма да засегне влиятелния Управителен съвет.

„ЕЦБ е добре защитена по отношение на процеса на вземане на решения и независимостта си“, заяви Анатоли Аненков, икономист в Societe Generale. „В този смисъл институцията е по-важна от човека.“

Дори и така, след намаляването на лихвените проценти „по подразбиране“ през януари и март старши икономистът на HSBC Фабио Балбони смята, че „през пролетта нещата могат да се разгорещат“, докато ястреби и гълъби се борят за позиции.

Един от дебатите, който изглежда ще се засили, е за т.нар. неутрален лихвен процент, който нито ограничава, нито стимулира икономическия растеж. Възгледите се различават по отношение на това къде е това теоретично ниво, като политиките също така не са на едно мнение дали да го намалят.

Това прави важни потенциалните колебания в баланса, като четирима от седемте членове на Управителния съвет - включително Кнот и австриецът Роберт Холцман - са по-скоро „ястреби“. На мястото на последния ще застане министърът на труда и икономиката Мартин Кохер, който рядко коментира паричната политика, освен че оценява високо усилията на ЕЦБ за борба с инфлацията.

Инфлацията в еврозоната неочаквано се повиши през януари.

Преразглеждането може да забави и реакциите на ЕЦБ, ако Тръмп изпълни търговските си заплахи срещу Европейския съюз. Други, които вероятно ще напуснат, са португалецът Марио Сентено, бивш председател на Еврогрупата, и

финландецът Оли Рен, който беше еврокомисар по време на дълговата криза. Въпреки това той изглежда е с по-добри изгледи да остане на поста си.

Обратната страна на този аргумент обаче е, че в Управителния съвет влизат твърде много политици, което може да постави на изпитание независимостта на ЕЦБ. Председателят Кристин Лагард неотдавна подчерта, че е важно да може да се действа без политическа намеса, когато икономическият фон е нестабилен.

„Наложително е централните банки да разполагат с независимостта, за да могат да изпълняват изцяло правомощията си за ценова стабилност“, каза тя.

Консенсусът е, че ЕЦБ ще приеме тазгодишните кадрови промени с лекота, тъй като пазарите все още са силно фокусирани върху данните, а не върху персоналните назначения, когато калибрират заключенията си за лихвените проценти.

Но тези промени могат да бъдат предварителен сигнал за по-значителни поврати, които предстоят през 2026 г. и 2027 г.: в този период ще изтече не само мандатът на Лагард, но и на заместник-председателя Луис де Гиндос, главния икономист Филип Лейн и члена на Изпълнителния съвет Изабел Шнабел.

Капитал

✓ Най-големият разработчик на офшорни вятърни паркове - Ørsted, свива инвестициите с 25%

Датската компания Ørsted намалява инвестициите и занижава целите си за разработване на нови възобновяеми енергийни проекти в опит да стабилизира стойността на акциите си и да укрепи доверието в стратегията си. Най-големият разработчик на офшорни вятърни паркове в света обяви, че ще съкрати планираните инвестиции до 2030 г. с 25%, само седмица след като новият главен изпълнителен директор Расмус Ербое замени Мадс Нипер на поста, съобщава Financial Times.

Държавно подкрепяната компания съобщи, че ще даде приоритет на изпълнението на съществуващи проекти, докато се опитва да се възстанови от неуспешната експанзия в САЩ. В същото време Ørsted се изправя пред предизвикателства на пазара на офшорната вятърна енергия, особено след избирането на Доналд Тръмп за президент на САЩ, като се стреми да запази инвестиционния си рейтинг и да избегне ново набиране на средства за укрепване на баланса си. РЕКЛАМА Тези промени подчертават трудностите, пред които е изправен глобалният преход от изкопаеми горива, като и други компании преразглеждат амбициите си за възобновяема енергия заради намаляваща възвръщаемост или практически предизвикателства. Съобщението дойде само часове след като норвежкият енергиен гигант Equinor, който е и един от основните акционери на Ørsted, обяви, че също намалява целите си за възобновяема енергия и вместо това ще увеличи добива на петрол, за да повиши възвръщаемостта за акционерите и паричните си потоци. Надолу, надолу Мандатът на Мадс Нипер като главен изпълнителен директор беше белязан от близо 80% срив в цената на акциите на Ørsted за последните четири години на фона на растящите лихвени проценти и отслабения ентузиазъм към зелените инвестиции. През февруари миналата година той се опита да спре спада, като обяви съкращения на 800 работни места, намаляване на целите за възобновяема енергия, спиране на изплащането на дивиденди и изтегляне на компанията от три пазара на офшорна вятърна енергия. Въпреки това акциите на Ørsted отново поевтиняха, след като през януари компанията обяви нови отписвания, свързани с проблемите на американския ѝ бизнес с офшорна вятърна енергия, засегнат от високите разходи и напрежението във веригата на доставки. В изявление преди публикуването на годишните резултати миналия четвъртък новият изпълнителен директор Расмус Ербое заяви, че основен приоритет за следващите три години ще бъде завършването на 8.4 гигавата офшорни вятърни мощности в процес на изграждане по света - огромен проект, способен да захрани милиони домакинства. Той допълни, че компанията все още вярва в дългосрочния потенциал на офшорната вятърна енергия и възобновяемите източници като цяло, като подчерта прогнозите, че глобалното търсене на електричество ще се удвои до 2050 г.

Според новите си планове Ørsted се отказва от целта си да разработи 35-38 гигавата възобновяеми мощности до 2030 г. и съкращава инвестиционната си програма за периода 2024 - 2030 г. с 25%, до 210 - 230 млрд. датски крони (29.3-32.1 млрд. долара). С довършването на проектите си за вятърни централи и други технологии в процес на изграждане компанията ще увеличи общата си инсталирана мощност от около 18 гигавата днес до над 27 гигавата през 2027 г. Като потенциален знак за предстоящи по-нататъшни съкращения на работни места компанията заяви, че също така ще "оптимизира непрекъснато нашата разходна база и организация". Ørsted настоява, че бизнес планът няма да изисква набиране на нов капитал. Тя все още има за цел да възстанови дивидентите през 2026 г.

✓ Темы и гости в сутрешните блокове на телевизиите

- Тема: Какви са предизвикателствата пред съвместното управление и ще се осъществи ли идеята на ГЕРБ за забрана на вейповете и на енергийните напитки за деца?; Гост: Проф. д-р Костадин Ангелов
- Тема: Ще се разберат ли управляващите партии за бюджета и ефективна ли е опозицията в парламента; Гости: Харалан Александров; Петър Чолаков
- Тема: Защо психичното здраве се превърна в спешен случай и как държавата се грижи за хората с психични проблеми?
- Тема: Как да се справим с дигиталната мания сред децата?; Гост: Доц. д-р Михаил Околийски
- Тема: Работят ли пазарните механизми у нас и ще бъде ли ефективен бойкотът на търговските вериги?

БТВ, „Тази сутрин“

- Тема: За цените в магазините и парите в джоба ни
- Тема: Държавата срещу вейповете
- Тема: Добрият пример": има ли тиха епидемия от затлъстяване при най-малките ученици

Нова телевизия, „Здравей, България“

- Тема: За и против въвеждането на таван на цените
- Тема: Опасният дрон
- Тема: Какъв е планът на Тръмп за Украйна; Гост: Надежда Нейнски – дипломат

Всички досегашни броеве на "ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ" от началото на 2023 г. до днес може да намерите на адрес: <https://bica-bg.org/bg/14/medii.htm> В секция МЕДИИ/ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ на уебсайта ни е запазен и пълен архив.